

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ТУРИЗМУ І КРАЄЗНАВСТВА
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36014, тел.: 641-601, 641-605

E-mail: poltavatourcenter@gmail.com <http://poltavatourcenter.pl.ua>

UA 258201720344230004000063520 Держказначейська служба України, м. Київ
код ЗКПО 23277164

07.02.2023 № 01-14/70

На № _____ від _____

Керівникам органів управління
освітою

Керівникам закладів
загальної середньої освіти
обласного підпорядкування

Директорам закладів професійної,
(професійно-технічної) освіти

Директорам закладів позашкільної
освіти

Надсилаємо лист Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді від 27 січня 2023 року № 26 щодо проведення II Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді «Військово-історичні події на теренах України: минуле і сучасність» та умови проведення конференції (додаються).

Просимо долучитись до участі у заході, зареєструватися, надіслати статті відповідно до Умов та повідомити про участь методиста закладу Кожух Любов Іванівну за телефоном 095 7798047.

Виконувач
обов'язків директора

(підписано)

Андрій ПІВНЯК

Міністерство освіти і науки України

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
КРАЄЗНАВСТВА І ТУРИЗМУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

вул. П. Пестеля, 5-7, м. Київ, 01135, тел/факс: (044) 531-19-98, 531-90-68

Поштова адреса: Київ-135, а/с 190

e-mail: center.patriotua@gmail.com, <https://patriotua.org>

Код ЄДРПОУ 02124568

27.01.2023 № 26

На № ____ від _____

Директорам обласних, Київського
міського центрів туризму і
краєзнавства учнівської молоді

Про проведення II Всеукраїнської
історико-краєзнавчої конференції

Шановні колеги!

Відповідно до п. 208 Плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2023 рік, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28.11.2022 № 1063, **21-23 квітня 2023 року** в м. Запоріжжя у режимі онлайн відбудеться II Всеукраїнська історико-краєзнавча конференція учнівської молоді «Військово-історичні події на теренах України: минуле і сучасність» (далі – конференція).

Конференція буде проводитися відповідно до Умов, що додаються.

До участі у конференції запрошуються делегації закладів освіти областей України та м. Києва. До складу делегації входять учні закладів загальної середньої освіти, вихованці закладів позашкільної освіти, учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти (за викликом організаторів).

Для участі у конференції необхідно до **10 березня 2023 року** зареєструватися та прикріпити статтю за посиланням: <https://forms.gle/GcYt3p6T5NrpkqaU7>

Телефон для довідок: (099) 412 90 92, (061) 702-37-41 (Юрій Сало, в.о. завідувача відділу краєзнавства та патріотичного виховання КЗ «Центр туризму» ЗОР).

З повагою

Директор

Андрій ЛІСОТА

Н. Майдебура
(044) 238-06-67

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ, КРАЄЗНАВСТВА І ТУРИЗМУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ І КРАЄЗНАВСТВА, СПОРТУ ТА
ЕКСКУРСІЙ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ**

УМОВИ

**проведення II Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції учнівської
молоді «Військово-історичні події на теренах України:
минуле і сучасність»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основною метою Всеукраїнської історико-краєзнавчої конференції учнівської молоді «Військово-історичні події на теренах України: минуле і сучасність» (далі – конференція) є громадянське виховання дітей та молоді на засадах історичної правди про боротьбу українського народу за державну незалежність та територіальну цілісність.

Завданнями конференції є:

- вивчення військово-історичних подій, фактів, наслідків та здобутків на історичному шляху побудови сучасної незалежної України;
- формування ціннісних орієнтирів і почуття патріотизму у дітей та учнівської молоді на прикладах боротьби українського народу за самовизначення, соборність та державність України;
- сприяння науковим, краєзнавчим дослідженням військово-історичних подій;
- дослідження діяльності політичних, військових, громадських і духовних лідерів у боротьбі за волю України;
- сприяння формуванню взаємозацікавленої співпраці закладів освіти з громадськими організаціями, творчими об'єднаннями, місцевими громадами;
- підтримка обдарованих юних краєзнавців, сприяння їх самореалізації, стимулювання їхньої творчої та пошукової діяльності.

2. УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

До участі в конференції запрошуються учні закладів загальної середньої освіти, вихованці (гуртківці) закладів позашкільної освіти, учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти України.

3. ТЕМАТИКА РОБОТИ СЕКЦІЙ

3.1. Історія військової справи на території України: з найдавніших часів до новітнього часу

У рамках цієї секції юні краєзнавці досліджують особливості військового мистецтва, війни, битви, воєнні конфлікти, які відбувались на теренах України з найдавніших часів до сьогодення: військова організація, озброєння та військове мистецтво бронзової доби; військове мистецтво від кіммерійців до сарматів (IX ст. до н. е. – III ст. н. е.); військова справа доби Великого переселення народів; аспекти військової справи Київської Русі; військо та військова справа Кримського ханату; військова справа доби козацтва; Перша та Друга світові війни; Українська повстанська армія 1940-1950-х рр.; Збройні сили України в умовах незалежності; інформаційні війни як форми «війни нового типу».

Висвітлюються особливості боротьби українців проти іноземного поневолення і національно-визвольні рухи. Важливо дослідити українські військові формування, історію військових закладів освіти, українську військово-теоретичну думку, військову символіку, лозунги тощо.

3.2. Українська революція 1917-1921 рр. в персоналіях, подіях та наслідках

Зазначений напрям передбачає дослідження та обговорення важливого періоду формування української державності в часи Української революції. Юні дослідники висвітлюють етапи військового, політичного, економічного, культурно-просвітницького розвитку різних періодів Української революції 1917-1921 рр. та формування державницьких інститутів у період Української Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918), правління гетьмана Павла Скоропадського (квітень-грудень 1918), влади Директорії Української Народної Республіки (грудень 1918 – листопад 1921), проводять аналогії між подіями сторічної давнини та сьогоденням. Учасники досліджують нові факти та події в добу національного піднесення, що відбувалися у селах і містах свого краю, торкаючись ролі земляків-учасників революційних перетворень.

Здійснюють розвідки життєвого шляху історичних постатей Української революції, військових діячів зазначеного періоду: від керівників армії УНР та командирів військових підрозділів до отаманів збройних (здебільшого селянських) формувань у контексті формування української військової еліти, у т.ч. і про тих, хто продовжував боротьбу за українську державність в еміграції.

3.3. Антропологічний вимір війни

У краєзнавчо-дослідницьких роботах цієї теми досліджуються персоналії військовослужбовців як видатних полководців, так і солдат, офіцерів різних часів в умовах війни та мирного часу. Дослідження можуть включати в себе: історико-біографічні аспекти, генеалогію (вивчення родин, родинних зв'язків, історії окремих сімей), роздуми над проблемами «війна і народ», «війна і людина» тощо.

3.4. Усна історія російсько-української війни

Основною формою краєзнавчо-дослідницької роботи є спілкування автора (авторського колективу) з носіями інформації. Робота секції передбачає презентацію результатів дослідження, коли юні краєзнавці залучають (як джерела) спогади учасників бойових дій на сході України (2014-2022), використовуючи метод усної історії. Зокрема, беруть інтерв'ю в учасників АТО/ООС – військових, медиків, волонтерів, військових капеланів, у членів їхніх сімей та родин, інтерпретують отриману інформацію у своєму дослідженні. Можливі опитування військовослужбовців ЗСУ, а також людей, дотичних до подолання наслідків повномасштабної агресії російської федерації проти України 2022-2023 рр. (працівники ДСНС, вибухотехнічна служба, працівники інфраструктури (енергетики, комунальники, цифровий зв'язок, логістика), представників влади тощо), але тільки враховуючи безпекову ситуацію (в тому числі – інформаційну), моральні та етичні норми, можливий травматичний досвід опитуваного.

3.5. Військово-історичні події в експозиціях музеїв

В рамках цієї секції досліджуються експозиції музеїв історичного профілю, що висвітлюють військову тематику у т.ч. і на території певного регіону (області, міста, села). Висвітлюється історія назв військових формувань, озброєння, військових обладунків та спорядження, військової форми тощо.

Юні краєзнавці наводять приклади популяризації музейної колекції, аналізують виклики, які стоять перед організаторами музейної справи у висвітленні військово-історичної тематики.

3.6. Військова тематика в історико-культурних пам'ятках

У дослідницьких роботах учасники висвітлюють та популяризують історичні події, матеріалізовані в пам'ятках історії та культури свого регіону (області, міста, села). Досліджують пам'ятки архітектури, археології, містобудування тощо.

Проводиться дослідження фортифікаційних споруд різних періодів історії України.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Для участі у конференції, учасникам **до 1 березня 2023 року** потрібно зареєструватися та прикріпити статтю за посиланням: <https://forms.gle/GcYt3p6T5NrpkqaU7>

Кількість наданих матеріалів від територіальних одиниць (міських, селищних, сільських рад) Запорізької області та інших регіонів України конференції необмежена.

Конференція відбувається в два етапи. На **очний етап** конференції запрошуються делегації від міських, селищних, сільських рад Запорізької області, інших регіонів України за викликом організаторів після підведення підсумків заочного етапу. Організатори конференції залишають за собою право відбору надісланих матеріалів для їх участі у конференції.

Очний етап конференції відбудеться **21-23 квітня 2023 року** у режимі **online** за допомогою ресурсу Google Meet.

Під час конференції доповідачам надається до 5 хвилин для виступу та 2-3 хв. для відповіді на запитання (дискусії). Якщо під час доповіді використовується презентація – кількість до 10 слайдів (без додавання аудіо та відео).

У доповіді розкривається актуальність та оригінальність теми, різноманітність та доцільність використаних джерел, методів пошуку та дослідження, обґрунтовується суспільно-корисне значення роботи, описуються результати пошукової діяльності, висвітлюються цікаві події, факти, біографічні, статистичні дані, аналіз успіхів та невдач у боротьбі за державну незалежність України.

Наголошуємо, що важливим завданням участі в конференції є безпека її учасників. Умови повномасштабної агресії російської федерації та воєнного стану змушують обачніше ставитись до інформаційного захисту себе та свого оточення. Тому в учасників є можливість (за необхідності) при доповіді та публікації тез, вказувати інші дані (наприклад, псевдонім). Дипломи та грамоти організатори будуть надсилати керівникам з офіційними (правильними) даними, які були вказані при реєстрації.

Вимоги до оформлення тез:

- Мова публікації – українська;
- Назва тез друкується великими літерами по центру, кегль – 14. Дані про авторів розміщуються нижче – вирівнювання по центру (кегль 12). Вказується: прізвище та ім'я автора без скорочень, заклад освіти, область, назва населеного пункту(міська, селищна, сільська рада). Дані про керівника (керівників) роботи – прізвище, ім'я, по батькові (повністю), місце роботи, посада. Обсяг матеріалу – **до 4 сторінок** тексту формату А4.
- Текстовий формат – TimesNewRoman;
- Розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – 1,0; поля всюди – 2 см; вирівнювання – по ширині;
- Формат лапок – « »;
- Формат тире – ;
- Посилання в тексті вказуються в квадратних дужках: номер джерела та сторінка(и) напр.: [1, с. 14].
- Допускаються лише загальноприйняті скорочення;
- Список джерел та літератури подається в алфавітному порядку або порядку цитування.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

Підбиття підсумків роботи конференції відбувається у секціях та оголошуються на закритті зазначеного заходу. Учасники конференції отримують дипломи, а кращі роботи в секціях відмічаються грамотами.

6. ФІНАНСУВАННЯ

Організація та проведення конференції здійснюються за рахунок коштів комунального закладу «Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» Запорізької обласної ради.

Зразок оформлення тез

Секція «Антропологічний вимір війни»

ВІДНОВЛЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ: ЗАПОРІЗЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ МІНВETERANІВ ТА ПРАВА УЧАСНИКІВ НАЦІОНАЛЬНО- ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Фесун Дар'я, учениця 10-А класу Комунального закладу «Запорізької спеціалізованої школи-інтернат II-III ступенів «Січовий колегіум» Запорізької обласної ради;

м. Запоріжжя, Запорізька область.

Керівник: Щур Ю.І., кандидат історичних наук, старший викладач кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету.

Можна багато говорити про роботу волонтерів, службовців, військових на Сході України, або тут, у тилу; згадувати про їх дивовижні вчинки та надзвичайні ситуації, в яких вони опинялися. Мало хто замислюється над тим, що відбувається в житті військових після повернення до мирного життя з передової, з тісних бліндажів. Вони повертаються у рідні місця, туди, де їхні рідні та друзі, де все інакше. І життя ніби то розділене на «до» та «після», або «тут» і «там».

19 жовтня 2016 р. за ініціативою Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю відбулися Парламентські слухання на тему: «Державні гарантії соціального захисту учасників антитерористичної операції, Революції Гідності та членів їхніх родин: стан і перспективи». За їх підсумками голова Комітету Олександр Третяков виступив із пропозицією щодо створення в Україні Міністерства у справах ветеранів. Комітет спільно з волонтерами та ветеранами АТО розпочали роботу зі створення такого Міністерства [1].

Сучасному поколінню захисників України також випало протистояти зовнішній агресії. Сьогодні Україна веде боротьбу не лише по лінії зіткнення з російськими окупаційними військами. Справжня війна ведеться також на воєнно-історичному фронті. Фахівці-історики повинні протиставити ворожому негативному інформаційно-психологічному впливу світло правди історії і в цьому їм допомагають ті самі герої, які тривалий час не були визнаними.

Список використаних джерел та літератури

1. Мінвeterанів. URL: <https://legal100.org.ua/diialnist/minveteraniv> (дата звернення: 18.02.2022).
2. Інтерв'ю з Денисовим Костянтином Вікторовичем, начальником відділу у Запорізькій області Міністерства у справах ветеранів України. Записано 11 лютого 2022 р. Інтерв'юер Фесун Дар'я.
3. Ветеран ОУН з Запорізької області отримав статус та посвідчення учасника бойових дій. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-veteran-oun/31032861.html> (дата звернення: 18.02.2022).
4. Денисов К. Костянтин Сліпецький: від ворога народу до борця за незалежність України у ХХ столітті. Українське військо: сучасність та історична ретроспектива: Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції. 27 листопада 2020 р. К.: НУОУ, 2020. С. 88.